

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI SPRAWIEDLIWOŚCI
I PRAW CZŁOWIEKA
(NR 84)
z dnia 10 lipca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 84)

10 lipca 2025 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Śliza (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- rozpatrzenie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (druk nr 1202).

W posiedzeniu udział wzięli: **Maria Ejchart** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Magdalena Czajkowska** zastępczyni dyrektora Zespołu Spraw Międzynarodowych i Konstytucyjnych w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, **Zuzanna Głuch** przewodnicząca Rady Dzieci i Młodzieży w Biurze Rzecznika Praw Dziecka, **Dorota Kulińska** dyrektor Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych w Naczelnej Radzie Adwokackiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Gabor**, **Daniel Kędziński** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Magdalena Kłorek**, **Łukasz Nykiel** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł **Paweł Śliza (Polska2050-TD)**:

Otwieram posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Witam państwa posłów oraz zaproszonych gości. Witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości. Witam panią minister Marię Ejchart. Witam panią Magdalenę Rams, zastępcę Dyrektora Departamentu Funduszy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Witam panią Natalię Szulik, naczelnika Wydziału Departamentu Funduszy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Witam panią Kingę Kanię-Królak, eksperta Departamentu Funduszy Nieodpłatnej Pomocy Prawnej. Witam panią Katarzynę Świątek, główną specjalistę do spraw legislacji Departamentu Legislacyjnego. Witam przedstawicieli Biura Rzecznika Praw Dziecka. Witam zastępczynię dyrektora Zespołu Spraw Międzynarodowych i Konstytucyjnych, panią Magdalenę Czajkowską. Witam przewodniczącą Rady Dzieci i Młodzieży, panią Zuzannę Głuch. Nie widzę przedstawicieli Krajowej Rady Izby Radców Prawnych. Witam panią mecenas Dorotę Kulińską, dyrektora Instytutu Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej. Dzień dobry pani mecenas.

Stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia Komisji będzie obejmował rozpatrzenie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Przystępując do realizacji porządku dziennego, pierwsze czytanie projektu ustawy zawartego w druku nr 1202 odbyło się już na posiedzeniu Komisji 23 czerwca br. Proponuję teraz przejście do szczegółowego rozpatrzenia projektu ustawy. Będziemy, tak jak zawsze, przechodzić przez rozpatrzenie tej ustawy jej poszczególnymi jednostkami redakcyjnymi.

Przechodzimy do tytułu ustawy. Czy są uwagi do tytułu ustawy? Nie widzę.

Przechodzimy do art. 1. Czy są jakieś uwagi do art. 1?

Pani poseł Aleksandra Kot złożyła poprawkę do projektu ustawy, która brzmi w ten sposób: w pkt 1 i 2 nadać nowe brzmienie, pkt 1 w art. 4 a ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie: ust. 2 – osoba uprawniona do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego składa oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Osoba korzystająca z nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej dodatkowo składa oświadczenie o niezatrudnianiu innych osób w ciągu ostatniego roku. Oświadczenie składa się osobie udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w formie pisemnej, w przypadku korzystania z pomocy w punkcie, albo ustnie w przypadku korzystania z pomocy środków porozumienia na odległość.

Ust. 3 – Oświadczenia, o których mowa w ust. 2, złożone w formie pisemnej, przechowuje się w warunkach uniemożliwiających dostęp do nich osób trzecich. W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 w formie ustnej, informacje o ich złożeniu przechowuje się w systemie teleinformatycznym.

W ust. 4 po wyrazach „w świadczeniu, o którym mowa w ust. 2” dodaje się wyrazy: złożonym w formie pisemnej.

Ust. 5 otrzymuje brzmienie: w celu umożliwienia kontroli prawidłowości udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego starosta przechowuje oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 złożone w formie pisemnej przez 3 lata od końca roku kalendarzowego, w którym oświadczenie zostało sporządzone. W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w ust. 2 w formie ustnej, informacje o ich złożeniu minister sprawiedliwości przechowuje w systemie teleinformatycznym przez okres 5 lat do końca roku kalendarzowego, w którym informacja została sporządzona.

W art. 7 ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie: ust. 2 przekazuje oświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 2 złożone w formie pisemnej w sposób uniemożliwiający powiązanie go z kartą pomocy, w szczególności po usunięciu oznaczenia dnia złożenia oświadczenia albo dokumentuje informacje o złożeniu oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 2 w formie ustnej w systemie teleinformatycznym.

W pkt 3 lit. b nadać brzmienie: lit. b po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu: osoba uprawniona może skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej lub płatnego poradnictwa obywatelskiego w punkcie lub za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Lit. c w pkt 4 nadać brzmienie: pkt 4 ust. 4 po art. 8a dodaje się art. 8b w brzmieniu: w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub wprowadzenia stanu nadzwyczajnego starosta może ustalić udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wyłącznie za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. Na wniosek osoby udzielającej nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczącej nieodpłatne poradnictwo obywatelskie starosta może również określić ogólne warunki techniczne odbywania dyżurów poza punktem.

Przepisów w art. 4 ust. 2 i art. 11 ust. 4 nie stosuje się. Lit d skreślić pkt 5 i 8.

W art. 2 nadać brzmienie: do oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 i art. 11 ust. 4 ustawy zmienionej w art. 1 złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmieniającej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Czy są jakieś państwa uwagi do tej poprawki? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, ponieważ my dysponujemy taką poprawką, to znaczy projektem poprawki, ponieważ to jest poprawka jeszcze bez podpisu...

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Jest podpisane przez panią poseł.

Legislator Magdalena Klorek:

To chciałam dopytać, czy w tej wersji, którą pan przewodniczący dysponuje, w ust. 3 w zdaniu drugim użyta jest liczba mnoga czy pojedyncza? Bo pan przewodniczący czytał „oświadczenia” zarówno w ust. 3, jak i w lit. b dalej w oświadczeniu. My mamy „oświadczeń”.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

O.K. „Oświadczenia”. Liczba mnoga. „Oświadczenia, o których mowa w ust. 2”.

Legislator Magdalena Klorek:

Przepraszam, ale jaka forma jest w ust. 3 w zdaniu nr 2?

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

„W przypadku złożenia oświadczeń”.

Legislator Magdalena Klorek:

O.K. To jest poprawna forma, ponieważ tam są dwa oświadczenia. Natomiast w lit. b, niżej w ust. 4, po wyrazach „w oświadczeniu, o którym mowa”, tak? Taka jest forma?

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Tak.

Legislator Magdalena Klorek:

I w ust. 5 w zdaniu nr 2 również liczba mnoga „w przypadku złożenia oświadczeń, o których mowa w ust. 2”.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Tak, „oświadczeń”.

Legislator Magdalena Klorek:

To w takim razie, jeżeli chodzi o gramatykę, nie mamy uwag.

Natomiast w związku z tym, że poprawki wpłynęły do nas kilkanaście minut wcześniej, one w dosyć mocny sposób modyfikują projekt, to jesteśmy w stanie w tej chwili stwierdzić tylko to, że te zmiany co do zasady mieszczą się w ramach przedłożenia, wchodzą też w tekst, natomiast nie jesteśmy w stanie ad hoc dokonać analizy pod tym kątem, czy wprowadzone zmiany nie wymagają dokonywania ewentualnie jakichś innych zmian w samej ustawie matce.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Jasne, dziękuję serdecznie. Czy ministerstwo chce się wypowiedzieć?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Maria Ejchart:

Panie przewodniczący, zasadniczo zależy nam na tych poradach online, ponieważ zależy nam po prostu na zwiększeniu dostępności do systemu nieodpłatnej pomocy prawnej. Rozumiem, że ta poprawka ma na celu uszczelnienie tego systemu, czyli niepuszczenie tego zupełnie swobodnie. Rozumiem też, że jest konsekwencją dyskusji, która odbyła się przy pierwszym czytaniu. Wydaje mi się, że bylibyśmy skłonni się zgodzić na to, że rzeczywiście to jest takie zabezpieczenie systemu.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Przejdziemy więc do głosowania nad treścią tej poprawki. Bardzo proszę o zalogowanie się do systemu.

Kto z państwa jest za poprawką? Kto jest przeciw poprawce? Kto się wstrzymał od głosu? Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowało 17 posłów: za 12, przeciw 3, wstrzymały się 2 osoby. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Jest jeszcze jedna poprawka, tak naprawdę do ustawy matki, w art. 5 po ust. 4 dodać ust. 4a w brzmieniu: w przypadku stwierdzenia, że przedstawiony przez osobę uprawnioną problem nie może być rozwiązany w całości lub w części przez udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, z uwagi na konieczność przeprowadzenia bezpośredniej analizy dokumentów, adwokat lub radca prawny mogą uzależnić udzielenie porady od osobistego stawiennictwa osoby uprawnionej w punkcie pomocy prawnej lub zarekomendować osobie stawiennictwo w punkcie najbliższym miejscu zamieszkania osoby uprawnionej.

Czy są jakieś uwagi do tego? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, nie. Jeżeli chodzi o umiejscowienie, będzie to zmiana oznaczona roboczo jako zmiana nr 1a w art. 1.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Czy są uwagi ministerstwa?

Podsekretarz stanu w MS Maria Ejchart:

Nie ma, wydaje nam się, że ta poprawka ma sens.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Nie ma uwag, dziękuję. Przechodzimy do głosowania nad tą poprawką.

Kto z pań i panów jest za tą poprawką? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowało 17 posłów: za 12, przeciw 3, wstrzymały się 2 osoby. Poprawka uzyskała akceptację Komisji.

Dobrze, czy do pozostałych zmian z art. 1 są jakieś uwagi? Nie widzę, zatem przechodzimy do rozpoznania art. 2. Czy są jakieś uwagi do art. 2? Proszę bardzo.

Legislator Magdalena Klorek:

Sekundę. Panie przewodniczący, jeśli chodzi art. 1, jeszcze kontrolnie sprawdzam, mamy nadane pkt 1 i 2 poprawką. Do zmiany nr 3 lit. a – nie mamy uwag; lit. b ma brzmienie z poprawki; do lit. c nie mamy uwag; pkt 4 w art. 1 ma brzmienie nadane poprawką; pkt 5 jest skreślony poprawką. Co do pkt 6 my nie mamy uwag, tam jest reguła wydatkowa, ale nie ma poprawki w tym przedmiocie. Co do pkt 7 nie mamy uwag. Co do pkt 8 jest to punkt skreślony poprawką. Możemy przejść do procedowania art. 2, który również jest zawarty w poprawce, którą pan odczytywał.

Natomiast prosilibyśmy o potwierdzenie, że ta poprawka również uzyskała większość, ewentualnie poddanie pod głosowanie art. 2, który jest w tej poprawce zawarty.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

To jest zgłoszone jako jedna poprawka. Ona była już głosowana.

Legislator Magdalena Klorek:

Wydaje mi się, że pan przewodniczący jednak nie odczytywał art. 2.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Trafna uwaga. Bardzo przepraszam, to przeczytam państwu w takim razie.

„Art. 2 nadać brzmienie: do oświadczeń, o których mowa w art. 4 ust. 2 i art. 11 ust. 4 ustawy zmieniającej w art. 1, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmieniającej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym”.

Czy my to mamy traktować w takim razie jako kolejną poprawkę?

Legislator Magdalena Klorek:

Panie przewodniczący, ponieważ pan nie odczytywał jej brzmienia, więc można uznać, że pod głosowanie, mimo że wiążąca jest de facto forma pisemna, ale pan przewodniczący odczytał, czy też zgłosił jedynie zmianę do art. 1, więc prosimy o przegłosowanie art. 2 w tej chwili.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dobrze. To przegłosujmy w takim razie art. 2, w brzmieniu nadanym poprawką.

Kto z pań i panów posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Bardzo proszę o podanie wyników.

Głosowało 17 posłów: za 12, przeciw 3, wstrzymały się 2 osoby. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Do art. 3 pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Aleksandra Kot (KO):

Też mam poprawkę i już składam.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Chce ją pani przeczytać? Bardzo proszę.

Poseł Aleksandra Kot (KO):

To jest poprawka, która różnicuje wejście w życie ustawy.

„Art. 3: Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku, z wyjątkiem art. 1 pkt 6, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.”

W obecnym brzmieniu tego projektu ustawy jest tutaj dzień 1 lipca 2025, który już minął, więc chodzi o to, żeby powiaty mogły ogłosić konkursy, by te organizacje, które prowadzą punkty, mogły w nich wystartować, mogły ogłosić konkurs już tej jesieni, po to, żeby na przyszły rok można było te punkty prowadzić.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję serdecznie. Przechodzimy zatem do głosowania tej poprawki.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję bardzo, proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowało 17 posłów: za 12, przeciw 3, wstrzymało się 2 posłów. Stwierdzam, że poprawka została przyjęta.

Rozpoznaliśmy w takim razie całość tej ustawy, zatem przechodzimy do głosowania nad całością projektu ustawy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu ustawy z druku nr 1202 wraz z przyjętymi poprawkami? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał od głosu? Dziękuję. Bardzo proszę o podanie wyników głosowania.

Głosowało 17 posłów: za 13, przeciw 3, wstrzymała się 1 osoba. Stwierdzam, że przyjęliśmy projekt ustawy. Pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję panią poseł Aleksandrę Kot.

Posel Aleksandra Kot (KO):

Dobrze zgadzam się.

Przewodniczący poseł Paweł Śliz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Tym samym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Dziękuję państwu za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.